

zuzana froňková

smažák od papeže františka

● — pointa

Smažák od Papeže Františka

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

● ■ pointa

Zuzana Froňková
Smažák od Papeže Františka – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

zuzana froňková

smažák od papeže františka

● — pointa

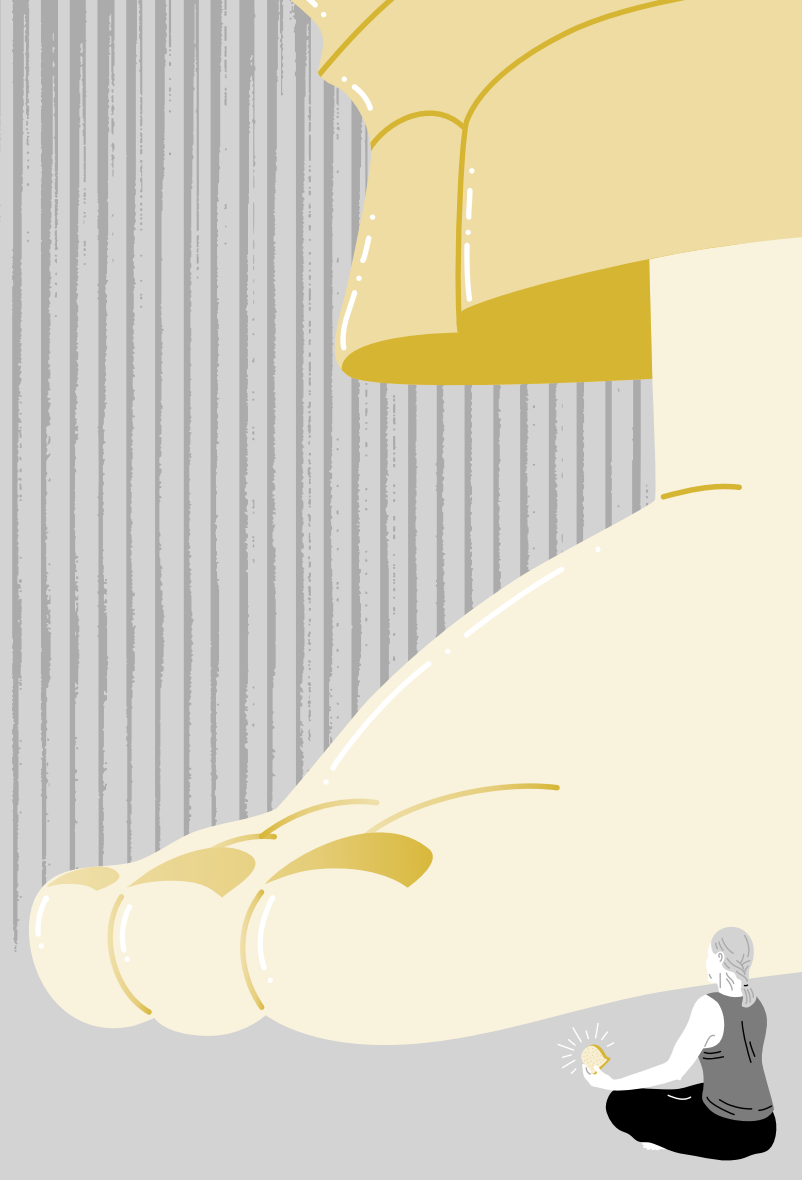
Tuto knihu věnuji svým rodičům, Františkovi a Daně.

obsah

buddha zblízka	7
vltava	17
tichá noc	25
modlitba	31
hobit v maringotce	39
bohyně v holinách	49
blatnická kulajda	59
cesta ke Sněžurce	67
víkend za všechny prachy	77
samozásobitelka	85
svíce s příběhem	95
smrduté koláčky	101
malovaný křížek	109
i chleba hoří	115
tam není strach	123
gigant	131
hvězdy padají hluboko	139
hromosvod	147
kolaudace	157
cesta do Osrblie	165
chopok a hovado	175
dušičky v Krkonoších	183
smažák od Papeže Františka	193
klaun s titulem	203

buddha zblízka

Leden v Praze. Vánoce v háji, slunce a jaro ještě v nedohlednu. Dřív jsem právě touhle dobou odjížděla na cesty do teplých krajín. Teď se v tramvaji snažím co nejvíc přilepit na sedačku, která aspoň trochu topí, a zírám přes ušmudlané okno. Vtom mě upoutá plakát na zastávce. Zve na výstavu *Buddha zblízka*. To mě probere! Když teď nemůžu já za ním, přijel On za mnou!

„No moment, moment, pani!“ hrne se ke mně pan uvaděč.

„Ale já už lístek ukazovala vašemu kolegovi...“ Hledám vstupenku, kterou jsem mezitím uklidila.

„No a co ten batoh?! Ten si musíte nechat v šatně!“

9 Splním, co se po mně chce, a pokouším se napodruhé projít do sálu. Cestou pánovi ukazuju prázdné ruce. Pán se spokojeně usmívá a skoro přátelsky povídá: „Jo, a měla jste si v tý šatně nechat i ten kabátek, mladá pani. Ten taky nemůžete mít v ruce! A když si ho necháte na sobě, tak vám pak venku bude zima, že jo?!“ Vidět v Praze Buddhu zblízka nebude jen tak...

Vstoupím do rozlehlého, potemnělého sálu. Je tu zima, šero a ticho. A na podstavcích a ve vitrínách za sklem stojí a sedí sošky. Chvíli si čtu informace, z čeho, kde a kdy byla soška vyrobena, a padá na mě smutek... Ty předměty, vytržené ze svého domova, jako by ztratily svůj třpyt, záři, duši. Jsou to jen mrtvé věci. A co jsi čekala, ty hloupá?

Jezdila jsem do Asie víc než deset let. Navštívila jsem desítky, možná i stovky buddhistických svatyní, chrámů, klášterů. Mám ráda ta posvátná místa prodchnutá bohem, promodlená, prozářená, provoněná... Těšila jsem se na bohatě zlacené sochy, obrazy v zářivých barvách, dým z vonných tyčinek, vůni čerstvého ovoce a květin, které sem denně lidé přinášejí jako obětiny...

Při svých prvních cestách jsem měla pečlivě připravený itinerář, přesný plán toho, co kde MUSÍM vidět, co MUSÍM stihnout. Všechno bylo tak intenzivní. Ale po návratu domů jsem při třídění tisíců fotek už nedokázala rozeznat jeden chrám od druhého, jednu zlatou sochu od druhé, město od města. Časem jsem přestala plnit cestovatelský plán, do Vietnamu jsem

si dokonce nevzala foťák. A začala jsem na cestách víc BÝT.

A tak se stalo, že jsem jeden večer seděla v horském městečku uprostřed Srí Lanky na zahrádce malého jednopatrového domku, večerela vynikající pálivou omáčku z červené čočky a povídala si s paní domu a kuchařkou v jedné osobě.

„Laman, kam bych se měla jet podívat, když tam nechci potkat zástupy turistů?“ vyzvídám.

„Myslíš místo, kde nebudou ani stánky se suvenýry?“ zatváří se tajemně paní domu.

„Ano!“ rozzáří se mi oči. „Přesně takové místo myslím...“

„Dobře, připravím ti svačinu na cestu. Nebude tam ani občerstvení! A poprosím tchána, ať tě tam zítra odveze. Sama bys to nenašla.“

Ráno posnídám silný cejlonský čaj, vyfasuju svačinu a s panem Rajatem se vydáme na cestu. Auto nemá klimatizaci, dělá se mi trochu špatně. Napadne mě, jestli to byl dobrý nápad. Vtom se ale krajina kolem promění a mě překvapí kamenné sloupy a borové lesy. Zanedlouho pan Rajat zastavuje na plácku, kde stojí jedna menší dodávka, a ukazuje na pěšinu, která

míří přímo do skal. „Ten minutes, you see Buddha,“ podává mi tašku se svačinou, sedá si na zem vedle auta a zapaluje si doutníček.

Jsem ráda, že stojíme a že se můžu trochu projít. Je tu krásně, a přesně jak slibovala Laman, nejsou tu ani stánky se suvenýry, ani občerstvení, ani turisté. Vydávám se po vyšlapané cestičce do skalního města. Po pár minutách chůze slyším lámanou angličtinu a přede mnou se objevuje zřejmě posádka té malé dodávky z parkoviště. Vřele se zdravíme a já se ujišťuji, že jdu dobře, že už to není daleko.

Nespěchám. Užívám si klid a stín skal. Projdu majestátním kamenným obloukem a přede mnou se otevře prostranství zalité sluncem. Když si oči zvyknou na tu záři a já se rozhlédnu, překvapí mě její zdroj. Světlo vychází ze skály přímo přede mnou. Když se zakloním, pochopím, že to není jen skála. Stojím před největší sochou Buddhy, kterou jsem kdy viděla. Na chvíli ztratím dech. Buddha na mě laskavě shlíží shůry a já mám pocit, že se usmívá. Jsem naučená, že do místních svatyní se vstupuje bez bot, na důkaz pokory, a napadne mě, zda se nemám zout.

„Jak chceš ty...“ Napadlo mě to, nebo mi někdo odpověděl? Zouvám se.

Nemůžu od sochy odtrhnout oči. Pořád si neumím vysvětlit, jak to, že ten kámen svítí. Jasně, může to být odraz slunce. Jak se blížím, stále vidím Buddhův usměvavý obličej, který mě sleduje. Jako by se nade mnou skláněl. Když přijdu až k soše, její palec u nohy je skoro tak velký jako já. Chci ho pohladit, ale zarazím se. Můžu na ni sahat? „Jak chceš ty...“ Ta odpověď mě vyděsí. Teď už jsem ji totiž slyšela naprosto zřetelně. Odskočím od skály a rozhlížím se. Jsem tu sama. Jen socha se na mě dál usmívá.

Odstoupím si, abych na ni lépe viděla, a sednu si do písku. Je mi tu dobře. Krásně! Napadne mě, že bych si tu mohla dát tu sváču, ale smí se to? V přítomnosti Buddha? „Jak chceš ty...“ ozve se znovu a tentokrát mám pocit, že se nejen usmívá, ale že se směje nahlas. Je to přátelský, laskavý, srdečný smích. No jo, copak můžu Buddhu urazit tím, že jím?! Začínám se smát taky. Směju se sama sobě. Směju se jen tak. Je mi... lehko! Ne, neberu drogy a hlasy normálně neslychám, ale teď asi mluvím s Buddhou...

Zkousím to dál. Pokládám otázky a dostávám na ně odpovědi ještě dřív, než je dořeknu. S každou další mi ale docházejí slova... Přestává mě napadat, na co se ještě zeptat... Najednou to není důležité. Stačí mi, že tu jsem, dívám se Mu do očí a společně se smějeme. Přestávám se tomu divit. Slunce se na obloze trochu posunulo, ale socha září dál. Nechce se mi odejít, tak nakonec opravdu rozbaluju svačinu. Už se neptám, jestli můžu... Zjišťuju, že vlastně vůbec nemám hlad. Jen jsem, na nic nemyslím a nic mi nechybí.

V soutěsce za sebou slyším zvuky. Hlasy. Asi francouzština. Napadne mě, že moje soukromá audience je u konce. V duchu Mu děkuju a uvědomím si, že mi po tvářích tečou slzy. Vstanu, sepnu ruce jako v modlitbě a ukloním se. Uslyším Tě ještě někdy? „Jak chceš ty..“

Na nádvoří vstupují francouzští turisté a jejich domorodý průvodce. Otřu si slzy, pozdravím nové návštěvníky a ještě naposledy se Mu podívám do očí. Pak se vydám zpátky k parkovišti.

Pan Rajat stojí opřený o staré autíčko, a když mě vidí, úplně se rozzáří.

„Já šťastný. Ty potkat Buddha!“

„Ano, ano, potkala jsem Buddhu. On mluví!!!“ nadšeně vysvětluju. „On mluví, já ho slyšela!“ A ukazuju si na pusu a na uši.

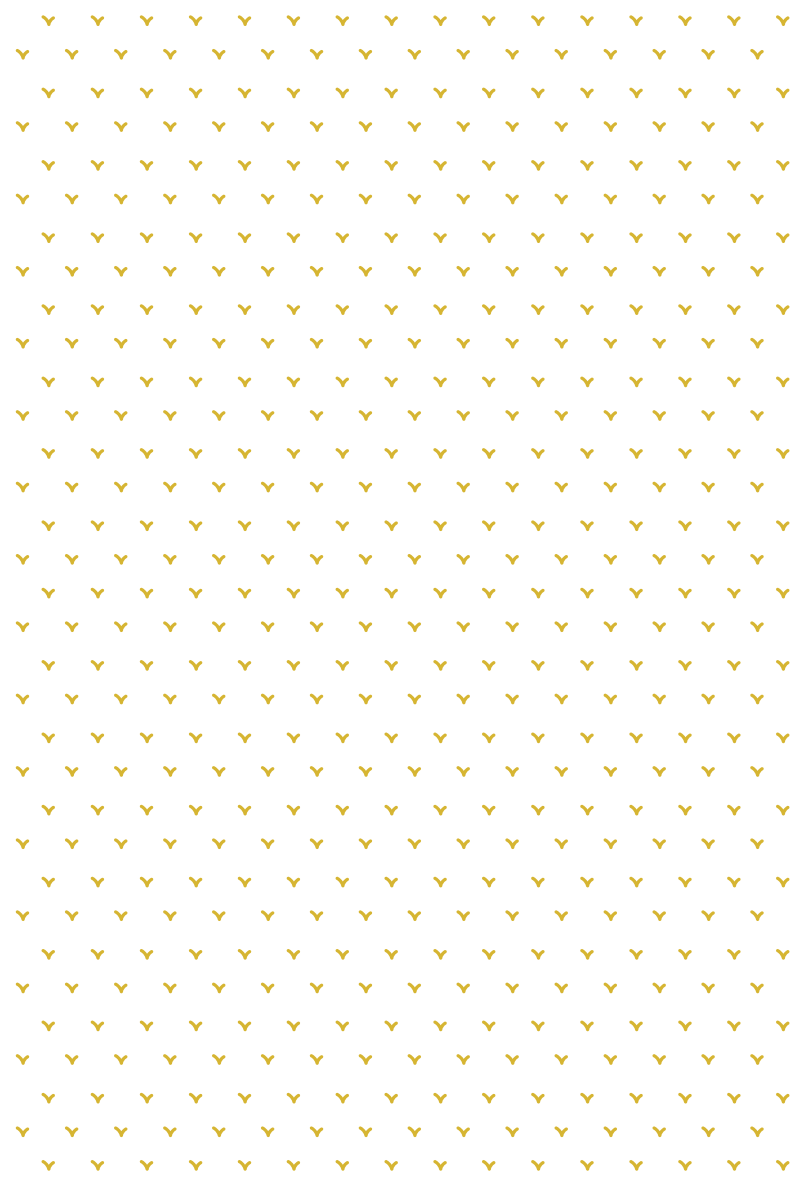
Starý pán příkyvuje, že rozumí, a směje se: „Ano! Ty slyšet, On mluvit!“

Nezdálo se mi to! Opravdu se mnou mluvil Buddha! Zase mi tečou slzy a ze samé radosti starého pána obejmů. Ten se dál směje a plácá mě po rameni. „Já šťastný, ty šťastný! Velký den! Ty potkat Buddha!“

Než nasedneme do auta, vyběhnou od skal Francouzi se svým průvodcem. Tak rychle? Asi si jen udělali fotky a hned běží dál. Pan Rajat se na mě otočí a ukáže na skupinku: „Oni neslyšet. On nemluvit.“

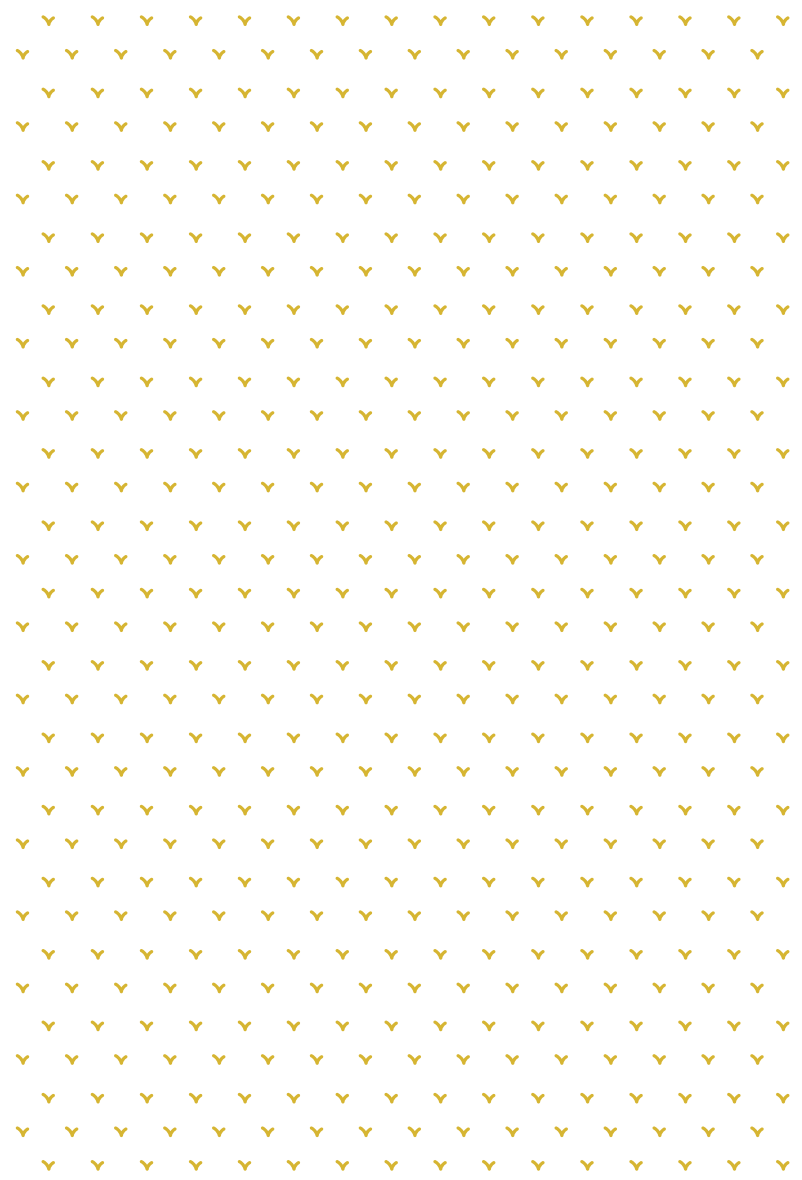
Proberu se, když mě někdo chytí za rameno: „Prosím vás, nechoďte nám k těm exponátům tak blízko! Na ně se nesmí sahat! Máte to tu napsané!“ Stojím v temné, chladné Valdštejnské jízdárně a dívám se zblízka na dřevěnou hlavu Buddhy. Nezáří, nemluví.

Jdu si pro kabát.

vltava

Pamatuju si ho, jak visel u babičky a dědy ve svátečním pokoji. Byla tam zima, netopilo se tam. Uprostřed pokoje stál velký oválný stůl s dřevěnou vyřezávanou nohou, která byla u země zasazena do stojanu, připomínajícího medvědí tlapy. Ty obří dřevěné drápy jsem si jako malá prohlížela donekonečna. U zdi na užší straně pokoje stál prádelník, který měl stejné nohy s drápy. Na něm byla váza, do které babička rok co rok v létě natrhala svazek obilných klasů a on tu v přítomí toho tichého pokoje čekal do dalšího léta, až ho vymění za nový. U protější zdi byla masivní postel a na ní zastlané náhradní peřiny a krajkový přehoz. A právě nad ním visel. V bohatě zdobeném zlateném rámu byl portrét holčičky s velikýma hnědýma očima, s červenou mašlí ve vlasech a výraznými dolíčky ve tvářích. Ty dolíčky jsem po ní nezdělila, oči ano.

Ten tichý potemnělý pokoj už má dávno jiné majitele, ale já teď často procházím ulicí, kde moje maminka prožila dětství. Je mi tu dobře, blízko Vltavy, blízko Vyšehradu. Pamatuju si, jak nám vyprávěla, že jako malá holka právě Vyšehrad nesnášela. Babička ji prý každou

neděli oblékla do svátečních šatů, kousavých punčocháčků, kabátku, na hlavu uvázala tu obrovskou červenou mašli a šlo se *na korso* na Vyšehrad.

Moc jsem si to neuměla představit. Dědu s babičkou jsem si pamatovala jako ty nejhodnější a v případě dědy i nejzábavnější prarodiče, jaké jsem si mohla přát. Jezdila jsem s nimi na chatu, kde jsme se myli v rybníce a chodili celý týden v jednom tričku, které smrdělo kouřem z ohníčků. Žádná strojenost, žádná obřadnost, natož punčocháčky a mašle. Ty připomínal vlastně jen ten sváteční pokoj a portrét holčičky.

Mě naopak Vyšehrad přitahoval. Fascinovaly mě příběhy Šemíka, kněžny Libuše i Čertova sloupu. Děda, kterému jsem říkala dědíček, mi je vždycky vyprávěl a vrněl při tom blahem. Nešlo mi do hlavy, že když tomu čertovi ty kameny jen tak upadly, že se samy od sebe tak hezky poskládaly. Dávno jsem na ně zapomněla a teď stojím přímo u nich. Vypadají najednou takové malé. I cesta od jedné brány ke druhé je vlastně docela krátká. Dřív mi připadalo, že obejít Vyšehrad po hradbách je

výlet na celé odpoledne. Teď se tu procházím se psem často. Nejraději večer.

Z osvětlených věží katedrály se ozve zvonkohra. Zastavím se a chvíli poslouchám. To znám, ale na ty zvonky to zní přece jen trochu nezvykle. Chvíli mi trvá, než mi to dojde. Smetanova Vltava! Ta melodie mě vrátí o dvacet let zpátky.

Byla jsem tehdy už druhý rok v Anglii. Měla jsem za sebou stěhování, hledání nové rodiny, pro kterou bych mohla pracovat, úspěšně složenou zkoušku v jazykovce. S pocitem, že jsem to tu fakt zvládla, jsem se měla za pár týdnů vrátit domů, do Prahy, kde jsem nastupovala na univerzitu. Před odjezdem jsem pozvala na návštěvu maminku. Pečlivě jsem připravila itinerář a snažila se jí v těch pár dnech ukázat všechno, co jsem v tom velkém světě viděla a zažila. Moje neohrožená, energická maminka, která si vždycky věděla se vším rady a v práci řídila spoustu lidí, teď pokorně následovala všechny mé plány a nápady a obě jsme si to užívaly. Poprvé v životě jsem si připadala jako opravdu velká holka, která může maminku pozvat i do kavárny, vlastně čajovny.